

İSVEÇ’TE 2015 MÜLTECİ KRİZİ VE MÜLTECİ POLİTİKALARINDA İYİMSERLİĞİN SONU

2015 REFUGEE CRISIS AND END OF OPTIMISM OF REFUGEE POLICIES IN SWEDEN

Pınar AKARÇAY*

Özet

İsveç diğer Avrupa devletleriyle karşılaştırıldığında, ılımlı, hoşgörülü ve eşitlikçi mülteci politikalarını uzun süre koruyan bir ülke olmuştur. İsveç’te mülteci politikaları 1980’lerin sonlarına kadar, benzeri görülmemiş biçimde, farklı ideolojilere sahip siyasi partilerin işbirlikleriyle yürütülmüştür. 1990’ların başında çeşitli sebeplerle (Doğu-bloğu ülkelerinin çözülmesi, Balkanlarda yaşanan savaşlar, ekonomik krizler, diktatör yönetimler gibi) ülkelerini terk eden kalabalıkların İsveç’i tercih etmesi, mülteci politikalarında görece istikrarlı sürdürülen partiler arası işbirliğinin bozulmasına yol açmış ve partiler arası fikir ayrılıklarını tetiklemiştir. 1990’ların sonu ve 2000’lerde sayıları belirgin biçimde artan mültecilere ilişkin siyasi partiler arasında ortaya çıkan fikir ayrılıkları, 2015 yılında çoğunluğu Suriye’deki iç savaştan kaçanların oluşturduğu rekor sayıda mülteci başvurusuyla krize dönüşmüştür. Nitekim 2016 yılı OECD verilerine göre İsveç, diğer Avrupalı devletlere kıyasla nüfusuna göre en fazla mülteci kabul eden devlet olmuş, bu durum ülke siyasetini alarma geçirmiştir. Bunun bir sonucu olarak siyasi partilerin mülteci politikaları ve söylemlerinde belirgin bir ‘U’ dönüşü yaşanmıştır. Bu bağlamda bu çalışma, İsveç’te mülteci politikalarını ve özellikle 2015 mülteci krizi sonrası siyasi partilerin mülteci politika ve söylemlerinde yaşanan değişimi konu edinmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mülteci Krizi, İsveç, Sosyal Politika, Siyasi Partiler, Mülteci Politikaları.

JEL Sınıflandırması: F22, F52, O15, P16

Abstract

When compared with other European states, Sweden had been a moderate, tolerant and equitable country regarding immigrant policies for a long time. Immigrant policies in Sweden, unlike seen in many states, had been pursued in cooperation with political parties from different ideologies until the end of 1980s. At the beginning of the 1990s, due to the developments such as dissolution of the Eastern block, conflicts in the Balkans, economic crises, dictatorial regimes, a mass influx of migrants, who left their countries, preferred Sweden accordingly. This situation also caused the dissolution of the long-time ideological harmony among the Swedish political parties regarding immigrant issue.

* Dr. Öğr. Üyesi, Trakya Üniversitesi, pinar.akarcay@ibf.uu.se, Uppsala Üniversitesi, Post-Doktora Misafir Araştırmacı, Institute for Housing and Urban Research

Political conflicts and disagreements related with refugee immigrant problem, which had arisen but not so deepened among Swedish political parties until the end of 1990s and in the 2000s, turned into a big crisis in 2015 because of the application of mass numbers of Syrian refugees to Sweden. According to OECD data of 2016, Sweden was a state, which accepted the highest number of refugee compared to its own population in Europe; and this situation had created an alarming effect on Swedish politics and concluded in a clear “U” turn in the immigration policy and discourses of the Swedish political parties. In this context, this research problematizes the changes and reflections on immigrant policies and discourses of Swedish political parties after refugee crisis in 2015.

Keywords: Refugee Crisis, Sweden, Social Policy, Political Parties, Refugee Policy.

JEL Classification: F22, F52, O15, P16

1. Giriş

İsveç, uluslararası alanda uzun süre etkin biçimde uyguladığı hoşgörülü, açık ve eşitlikçi mülteci politikalarıyla bilinmektedir.¹ İsveç'in uyguladığı bu hoşgörülü ve eşitlikçi mülteci politikaları, farklı ülkelerden çok sayıda mültecinin rotasını İsveç'e çevirmesine neden olmuştur.² Nitekim günümüzde İsveç nüfusunun yaklaşık olarak %20'sinin yabancı kökenli olduğu bilinmektedir.³ Böylece İsveç, diğer Avrupa ülkeleri arasında kendi nüfusuna göre en fazla yabancı kabul eden, çok-kültürlü bir ülke niteliğine kavuşmuştur.⁴

Dünya savaşlarındaki tarafsızlık konumun da katkısıyla sanayisini geliştiren ve zenginleşmeye başlayan İsveç, mülteci politikalarını açıklık, eşitlik ve hoşgörü üzerine oturtmuştur.⁵ Nitekim hemen tüm siyasi partilerin üzerinde mutabık oldukları mülteci politikaları, ülke içinde geniş çaplı tartışmalar ve itirazlar olmaksızın 1990'lara kadar sürdürebilmiştir.⁶ Ancak, İsveç'in mültecilere karşı bu açık ve hoşgörülü siyaseti, 1980'lerin sonu ve 1990'ların başlarında Balkan ülkeleri, diğer Avrupa ülkeleri (Finlandiya, Polonya gibi) ve Ortadoğu coğrafyasından gelen ve sayıları hemen her yıl artan mülteci akınıyla, siyasi partiler arasında tartışma ve görüş farklılıklarına neden olmuştur.⁷ Bu durum ülkede, ilk olarak 1976'da yürürlüğe sokulan açık ve eşitlikçi Yabancılar Yasası'nın (The Aliens Act [Utlänningslag] 1976) yürürlükten kaldırılması ve mülteci kabulünü sınırlayan 1988 tarihli yeni bir Yabancılar Yasası'nın yürürlüğe girmesiyle sonuçlanmıştır. 1990'larda devam eden mülteci akınına karşı ise, Yabancılar Yasası'nda mülteci başvuru ve kabulünü zorlaştıracak ve mülteci alımını sınırlandıracak düzeltmeler yapılmıştır.⁸

1 Abiri, E. (2000). The Changing Praxis of “Generosity”: Swedish Refugee Policy during the 1990s. *Journal of Refugee Studies*, 13(1): 11-28.

2 Östberg, K. and Andersson, J. (2013). *Sveriges Historia: 1965-2012*, Stockholm, Nohrstedt.

3 Ayrıntı için bkz. Migrationsverket [İsveç Göçmenlik Ofisi (Swedish Migration Agency)] (2019). Erişim adresi: <http://www.migrationsverket.se/english/about-the-migration-agency/facts-and-statistics/statistics.html>

4 Schierup, C.-U. and Alund, A. (2011). The End of Swedish Exceptionalism?: Citizenship, Neoliberalism and the Politics of Exclusion. *Race and Class*, 53(1): 45-64.

5 Andersson, J. (2007). *Between Growth and Security. Swedish Social Democracy from a Strong Society to a Third Way*. Manchester, UK, Manchester University Press.

6 Rydgren, 2005.

7 Rydgren, J. (2005). Is Extreme Right-wing Populism Contagious? Explaining the Emergence of a New Party Family, *European Journal of Political Research*, 44: 413-437.

8 Ayrıntı için bkz. İsveç Hükümeti Resmi Web Sayfası, <https://www.government.se/>

1995'te İsveç'in Avrupa Birliği üyeliğiyle, siyasi partiler arasındaki gruplaşma ve fikir ayrılıklarına rağmen, sınırlı ve kontrollü mülteci politikaları 2014 yılına kadar sürdürülmüştür. 2015 yılının ilk çeyreğinde başlayan ve özellikle Ekim ve Kasım aylarında 80 bin yıl sonunda 170 bin kişi gibi rekor sayıya ulaşan ve çoğunluğunu Suriye'deki iç savaştan kaçan sığınmacıların oluşturduğu yoğun mülteci akımı, İsveç'te ciddi bir mülteci krizine dönüşmüştür. Bu yoğunlukta mülteci başvurusu karşısında İsveç Göçmenlik Ofisi (Migrationsverket [Swedish Migration Agency]) sistemi kilitlenmiş ve siyasi partiler harekete geçmişlerdir. Ekim ve Kasım 2015 Anlaşmalarını (October-November Agreements 2015) imzalayan siyasi partiler, bu anlaşmalarla mülteci başvurusunu azaltmayı, sınır kontrollerini genişletmeyi, İsveç'i mülteciler için daha az çekici hale getirmeyi ve mülteci kabulünü kontrollü süreçlere oturtmayı amaçlamışlardır.⁹ Fakat 2015'te yaşanan ve etkileri 2016'da devam eden mülteci krizinin ardından oluşan siyasal memnuniyetsizlik, siyasi partilerin mülteci politika ve söylemlerine yansımıştır.

Mülteci krizi sonrası mülteci meselesinde kutuplaşma yaşayan siyasi partiler, politika ve söylemlerinde de önemli derecede 'U' dönüşleri yapmışlardır. Bu bağlamda günümüzde İsveç'in en büyük sorunlarından biri haline gelen mülteci meselesi, İsveç'i geçmişte uyguladığı hoşgörülü, açık ve eşitlikçi mülteci politikalarından bir hayli uzaklaştırmıştır. Bu çalışmada, İsveç'in mülteci politikaları ve 2015 mülteci krizinin İsveç'in mülteci politikalarında yarattığı değişime odaklanılmıştır. Bu doğrultuda, ilk olarak İsveç'te mülteci politikalarının genel tarihsel arka planı ele alınmış, daha sonra siyasi partilerin politika ve söylemlerindeki değişim ve U dönüşü ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda çalışma, ilgili yasal/yönetmelik düzenlemeler, siyasi partilerin programları ve İsveç'in resmi göçmen ve resmi istatistik birimlerinin nicel verileri gibi birincil kaynakların değerlendirilmesi açısından açıklayıcı (explanatory) ve yorumlayıcı (interpretive) bir niteliktedir.

2. İsveç'te Mülteci Politikaları

İsveç'in mülteci politikaları, esas olarak 1976 tarihli Yabancılar Yasası'na dayanmaktadır.¹⁰ Bu yasa gereği hoşgörülü ve açık bir mülteci politikası benimseyen İsveç, yabancılar için geniş hak ve özgürlükler doğuran eşitlikçi ilkesine dayalı uygulamalar geliştirmiştir.¹¹ 1976-1985 yılları arasında mülteciden ziyade işçi göçmen kabul eden İsveç, bu yıllarda esas olarak ekonomik kalkınma ve sanayisini geliştirmekle meşgul olduğundan, istihdam piyasasının talebini

contentassets/784b3d7be3a54a0185f284bbb2683055/aliens-act-2005_716.pdf; İsveç Parlamentosu Resmi Web Sayfası, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/utlanningsslag-2005716_sfs-2005-716

9 Swedish Government (2015c). Insatser med anledning av flyktingkrisen [Measures Due to the Refugee Crisis], Erişim adresi: <http://www.regeringen.se/4aa54c/contentassets/6519e46a9780457f8f90e64aefed1b04/overenskommelsen-insatser-med-anledning-avflyktingkrisen.pdf>

10 Eger, M. A. (2010). Even in Sweden: The Effect of Immigration on Support for Welfare State Spending, *European Sociological Review*, 26(2): 203-217.

11 Johansson, C. (2005). Välkomna till Sverige?: Svenska migrationspolitiska diskurser under 1900 talets andra hälft [Welcome to Sweden: Swedish Migration Policy Discourses During the Second Half of the 20th century], Malmö, Bokbox Förlag.

karşılacak iş gücünü oluşturmaya odaklanmıştır.¹² Dolayısıyla bu dönemde, başta Avrupa devletlerinden olmak üzere diğer ülkelerden de çok sayıda göçmen İsveç'e göç etmiştir.¹³

İsveç, 1980'li yılların sonuna kadar göçmen politikasında büyük bir değişiklik yapmamış, mültecileri de kapsayan göçmen politikalarına ilişkin kararlar çoğunlukla Sosyal Demokrat Parti (S-Socialdemokraterna /Social Democratic Party) ile Muhafazakar Parti'nin (M-Moderaterna / Moderate Party) koalisyon ortaklığıyla alınmış ve diğer partiler tarafından da büyük itirazlar olmadan yürütülmüştür.

Fakat 1980'lerin sonu ve 1990'lı yıllarda Doğu-bloğu ülkelerinin çözülmesi, Balkanlarda yaşanan savaşlar, ekonomik krizler, diktatör yönetimler gibi nedenlerle ülkelerini terk eden kalabalıklar, İsveç gibi açık, eşitlikçi mülteci politikaları yürüten, refah seviyesi yüksek ülkeleri tercih etmeye başlamıştır.¹⁴ Bu durum, İsveç'teki işçi göçmen profilini, sığınmacı ve mülteciye dönüştürmeye başlamıştır. Bu dönüşüm, toplumsal ve siyasal huzursuzluk yaratmakla kalmamış, Sosyal Demokrat Parti'nin öncülük ettiği mülteci politikalarına karşı diğer siyasi partilerden ve sivil toplum örgütlerinden muhalif seslerin yükselmesine neden olmuştur.¹⁵

Bu muhalif seslerin bir sonucu olarak, 1988 yılında İsveç Parlamentosu'na (Riksdag) Sol Parti (V-Vänsterpartiet /Left Party), Liberal Parti (FP-Folkpartiet /Liberal Party) ve Yeşil Parti (MP-Miljöpartiet /Green Party) haricindeki diğer siyasi partilerin dahil olduğu yeni bir Yabancılar Yasası önerisi sunulmuş ve kabul edilmiştir.¹⁶ Yeni yasada özellikle iki önemli konu ele alınmıştır: İlki, mülteci kabulünde İsveç'in iç güvenliğini tehlikeye atmayacak önlemler geliştirmek; ikincisi, sınır kontrollerini arttırmaktır. Yeni yasaya karşı çıkan Sol Parti, Yeşil Parti ve Liberal Parti, İsveç'in mevcut mülteci politikalarının devam ettirilmesini savunmuş ve yasayı imzalamamıştır. Böylece, İsveç tarihinde ilk kez mülteciler konusunda parlamentoda derin fikir ayrılıkları oluşmuştur.¹⁷

Partiler arasındaki fikir ayrılıkları, 1990'lı yılların başında göçmen ve mülteci karşıtı Yeni Demokrasi Partisi'nin (NYD-Ny Demokrati /New Democracy) parlamentoya girmesiyle daha da derinleşmiştir. Bu gelişme, İsveç'in mülteci politikasının revize edilmesine yönelik söylemleri öne almaya başlamıştır.¹⁸ 1991 genel seçimlerinden sonra azınlık sağ parti koalisyonun güç kazandığı İsveç'te, Yeni Demokrasi Partisi koalisyona dahil olmuştur.¹⁹ Bu anlamda, Muhafazakar Parti, Merkez Parti (C-Centerpartiet /Center Party), Liberal Parti ve Hıristiyan Demokratları Partisi (KD-Kristdemokraterna /Christian Democratic Party) geliştirdikleri sağ-koalisyon ortaklığına

12 Green-Pedersen, C. and Krogstrup, J. (2008). Immigration as a Political Issue in Denmark and Sweden, *European Journal of Political Research*, 47: 610-634.

13 Lindvall, J. and Rothstein, B. (2006). Sweden: The Fall of the Strong State, *Scandinavian Political Studies*, 29(1): 47-63.

14 Johansson, 2005.

15 Johansson, 2005.

16 Green-Pedersen ve Krogstrup, 2008.

17 Green-Pedersen ve Krogstrup, 2008.

18 Södergran, L. (2000). *Svensk invandrar-och integrationspolitik*, Umeå, Umeå Universitet Sociologiska Institutionen.

19 Boréus, K. (2010). Including or Excluding Immigrants: The Impact of Right-Wing Populism in Denmark and Sweden, *Diversity, Inclusion and Citizenship in Scandinavia*, Derleyen: Bo Bengtsson, Per Strömlad and Ann-Helén Bay, Newcastle, UK, Cambridge Scholars Publishing, s. 127-158.

Yeni Demokrasi Partisi'ni de dahil etmişlerdir.²⁰ İsveç'in mülteci politikalarını eleştiren bu koalisyon, mevcut mülteci politikalarında bazı kısıtlamalara gidilmesini savunmuş, ayrıca İsveç'in de tarafı olduğu Cenevre Sözleşmesi'ni (Geneva Convention) öne sürerek sığınma talebinde bulunanların başvuru ve kabulünü zorlaştıran düzenlemeler yapılmasını önermişlerdir.²¹ Nitekim bu dönemde mültecilerin başvuru ve kabulünü kısmen zorlaştıran yeni düzenlemeler Yabancılar Yasası'na eklenmiştir.²² Ayrıca İsveç'e kabul edilen mültecilerin, aile birleşimini ve sığınma başvurularını kısıtlayıcı kurallar getirilmesi de gündeme alınmıştır.²³

Bu dönemde kabul edilen mülteci sayısına dönemsel kotalar koyma ve uzun süreli ve sürekli koruma süreçleri yerine, daha kısa süreli ve geçici koruma süreçleri önerilmiştir.²⁴ Çoğunlukla Merkez Parti, Hıristiyan Demokratlar gibi merkez-sağ partilerin tam destek verdikleri bu sınırlama çabaları, Sosyal Demokrat Parti, Sol Parti, Liberal Parti ve Yeşil Parti gibi partilerin karşı çıkmasıyla bir miktar esnetilebilmiş, böylece 1993 yılında, 1988 tarihli Yabancılar Yasası'na, mülteciler için dönemsel kotalar koymak yerine, kabul edilen mültecilere geçici koruma sağlanmasına ilişkin eklemeler yapılmıştır.²⁵

Ancak, bu dönemde mültecilere ilişkin sınırlamaların daha ileri bir noktaya taşınmaması gerektiğini savunan siyasi partiler de olmuştur. Başta Sol Parti, Yeşil Parti ve Sosyal Demokrat Parti'nin büyük bir kesimi, İsveç'in Avrupa Birliği standartlarının gerisinde kalmasının ya da uluslararası alanda takdir toplayan eşitlikçi, açık ve hoşgörülü mülteci politikalarından vazgeçmesinin kabul edilemez olduğunu belirtmişlerdir.²⁶ Bunun üzerine merkez-sağ koalisyon partileri geçici önlemlerle yetinmeyi kabul etmişlerdir.²⁷ Böylece partiler arası görüş birliği – geçici de olsa – sağlanmıştır. Bu doğrultuda tüm siyasi partiler mültecilere ilişkin politikalarını insan hakları, vicdan ve ahlak söylemlerine üzerinden şekillendirmeye başlamışlardır. Böylece, geçici önlemleri göz ardı etmeden temel insan hakları ve yaşam hakları ihlal edilmiş bireylerin korunmasına odaklanan söylemler geliştirmişlerdir.²⁸ Öyle ki bu dönemde Muhafazakar

20 Odmalm, P. (2011). Political Parties and "The Immigration Issue": Issue Ownership in Swedish Parliamentary Elections 1991-2010, *West European Politics*, 34(5): 1070-1091.

21 Södergran, 2000.

22 Schuster, L. (2000). A Comparative Analysis of the Asylum Policy of Seven European Governments, *Journal of Refugee Studies*, 13(1): 118-132.

23 Goul, A. J. (2006). Immigration and the Legitimacy of the Scandinavian Welfare State: Some Preliminary Danish Findings, AMID Working Paper Series 53/2006, Ålborg, AMID.

24 Hinnfors, J. ve diğerleri (2012). The Missing Factor: Why Social Democracy Can Lead to Restrictive Immigration Policy, *Journal of European Public Policy*, 19(4): 585-603.

25 Ayrıntı için bkz. Swedish Government (2015a). Regeringen beslutar att tillfälligt återinföra gränskontroll vid inre gräns [Government Decision to Temporarily Reinstate Internal Border Controls]; Swedish Government (2015b). Regeringen föreslår åtgärder för att skapa andrum för svenskt flyktingmottagande [The Government Decides on Measures for Creating Breathing Space for Swedish Refugee Reception] [Press release], Erişim adresi: <http://www.regeringen.se/artiklar/2015/11/regeringen-foreslaratgarder-for-att-skapa-andrum-for-svenskt-flyktingmottagande/>.

26 Emilsson, 2018.

27 Emilsson, 2018.

28 Boswell, C. (2003). *European Migration Policies in Flux: Changing Patterns of Inclusion and Exclusion*, Oxford, UK, Wiley-Blackwell.

Parti lideri parti kurultayında şu ifadeleri kullanmıştır; “İsveç uzun yıllar kötü koşullarda olan insanlara kucak açarak büyük sorumluluklar almıştır... Bundan sonra da kontrolü elden bırakmadan sorumluluk alacaktır... Partimiz ülkemizin mülteci politikalarına yönelik tartışılabilir öneriler ve görüşler geliştirmiştir... Ancak bu politikaların ahlak ve insanlık boyutu hiçbir açıdan tartışılmaz!”²⁹

1990’ların sonuna kadar diğer partilerden de benzer yönde toplumun vicdanına seslenen çağrılar yapılmıştır.³⁰ Bu dönemde İsveç parlamentosunun çoğunluğunu elinde bulunduran Sosyal Demokrat Parti, İsveç’in mülteci politikalarında yönlendirici olmuştur.³¹ Parti bu dönemde İsveç’in mülteci politikalarını politik-ekonomi üzerinden açıklama, diğer partileri ve İsveç toplumunu ikna çabasına girişmiştir.³² Öyle ki mültecilerin ülke ekonomisine, sanayisine, hizmet sektörüne katkılarını ön plana çıkararak, mülteciler konusunda kontrolü elden bırakmadan, mevcut mülteci politikalarına devam edilmesinin önemini vurgulamıştır.³³ Dolayısıyla kapsayıcı, destekleyici, açık ve eşitlikçi bakış açısının bırakılmaması çağrısı yapmıştır. Bu çağrıya önceki dönemlerde olduğu gibi Liberal Parti, Sol Parti ve Yeşil Parti destek vermiştir.³⁴

Her ne kadar bazı siyasi partiler ve sivil toplum örgütleri, İsveç’in mülteci politikasına karşı bir takım eleştiriler getirmiş olsalar da 1998-2000 yılları arasında İsveç koalisyon hükümetleri, mevcut mülteci politikalarının yönünü bütünüyle değiştirmemişlerdir.³⁵ Bu dönemde siyasi partilerin yürüttüğü tartışmalar, mülteci kabul şartları ya da sınır kontrolleri ekseninden, mültecilerin İsveç’e entegrasyonu, eğitimi ve iş imkanları gibi konulara kaymıştır.³⁶ Nitekim Şekil 1 ve 3 incelendiğinde 1988’de çıkarılan yeni Yabancılar Yasası’nın etkisiyle 80’li yılların sonunda mülteci sayısında düşüş görülse de, 90’lı yılların başı ve ortalarından itibaren mülteci akışının arttığı görülmektedir. Keza Şekil 2’de gösterildiği gibi, İran, Şili gibi iç savaş içeren otoriter rejimlerden, ekonomik sorunlar yaşayan Norveç’ten gelen mültecilerin oranlarının arttığı dikkat çekmektedir. Bu durumun nedenlerinden biri, İsveç’in mülteci politikalarına ilişkin, bütünüyle sınırlayıcı kararların alınmasına karşı olan partilerin (Sol Parti, Yeşil Parti gibi) bu konudaki ısrarcı tavırları, diğeri ise İsveç’in 1995 yılında Avrupa Birliği üyeliğidir.³⁷ Nitekim Şekil 1 ve 3 incelendiğinde, 1995 ve sonrası İsveç’e mülteci yoğunluğunun artmış olduğu görülmektedir.

2000’li yıllarda ise, mülteci politikalarında daha temkinli olmaya çalışan İsveç, Avrupa Birliği’nin mültecilere ilişkin politikalarını da göz önünde bulundurarak, mülteci kabul süreçlerini

29 Ayrıntı için bkz. The Moderate Party (1996). Idéprogram, Stockholm.

30 Boswell, 2003.

31 Krzyżanowski, M. (2019). Language and Politics: Interdisciplinary Critical Discourse Analysis, New York, NY, Routledge.

32 Krzyżanowski, 2019.

33 Krzyżanowski, 2019.

34 Krzyżanowski, 2019.

35 Rydgren, J., van der Meiden, S. (2016). Sweden, Now a Country like All the Others? The Radical Right and the End of Swedish Exceptionalism, Working Paper 25, Sociology Dept./Stockholm University, Stockholm, Erişim adresi: <http://www.jensrydgren.com/WP25.pdf>

36 Rydgren ve van der Meiden, 2016.

37 Schuster, 2000.

ve sayılarını kontrol altına almış ve özellikle geçici koruma ve geçici oturma politikalarına yoğunlaşmıştır.³⁸ Böylece, 2000'lerde sınırlandırılmış ve kontrol altına alınmış mülteci politikalarına devam edilmekle birlikte, kabul edilen mültecilerin geçici korunması ve İsveç'te geçici süre yaşamasına imkan veren düzenlemelere ağırlık verilmiştir.³⁹

Bu dönemde artan mülteci sayısı ve Yeni Demokrasi Partisi tarafından başlatılan mülteci karşıtı söylemler, siyasi partiler arasında yeni tartışmalara neden olmuştur. Bu bağlamda Yeni Demokrasi Partisi lideri tarafından yapılan açıklama dikkate değerdir: “Artık hiç kimse bütün mülteci ve göçmenlerin aynı olduğunu söyleyemez... Artık çok fazla yalan ve aldatma var... Devletimiz yalan dolanla sığınma talebinde bulunanlara artık kanmamalı ve acilen gerekli önlemleri almalıdır... Ülkemizi açtığımız mülteciler İsveç'te tecavüz ve şiddet olaylarını tırmandırarak bize teşekkür etmektedirler... Bunun insani, vicdani ve ahlaki boyutu artık kalmamıştır...”⁴⁰

Yeni Demokrasi Partisi'ne destek veren Hıristiyan Demokratları Partisi, suça karışmış tüm mültecilerin tüm hakların ellerinden alınması ve sınır dışı edilmelerine ilişkin yasa önerisinde bulunmuştur. Buna karşı çıkan Sol Parti, Yeşil Parti ve Sosyal Demokrat Parti, mültecilerin potansiyel birer suçlu olarak gösterilmesi ve toplumun tahrik edilmesine tepki göstermiş ve öneriyi kabul etmemişlerdir.⁴¹ Merkez Parti ise, ne doğrudan merkez-sol partilere destek vermiş, ne de Yeni Demokrasi Partisi'nin önerisini reddetmiştir. Muhafazakar Parti, mültecilere tüm yasal haklarının garanti edilmesini koşula bağlayan ve sınırlayan düzenlemelerin yapılmasını önermiş olmakla birlikte, mültecilerin birer potansiyel suçlu olarak gösterilmesini doğru bulmadığını belirtmiştir.⁴²

2010 yılında mülteci ve göçmen karşıtı İsveç Demokratları Partisi'nin (SD-Sverigedemokraterna / Sweden Democrats Party) oylarını beklenenin çok ötesinde arttırmasıyla mülteci meselesi politik tartışmaların odağına taşınmıştır.⁴³ Öyle ki bu dönemde merkez-sağ partiler tarafından mülteci başvuru şartlarına İsveç'in ana dili olan İsveççe bilme kriteri getirilmesi önerilmiştir.⁴⁴

Mülteci politikalarında büyük kırılma 2015 yılında yaşanmıştır. 2015 yılında çoğunluğu Suriyeli olmakla birlikte çok sayıda mültecinin İsveç'e sığınma talebinde bulunmasıyla ülkede mülteci krizi yaşanmıştır. Zira 2015 yılı OECD verilerine göre İsveç, diğer Avrupalı devletlere kıyasla nüfusuna göre en fazla mülteci kabul eden devlet olmuştur.⁴⁵ Bu durum İsveç'teki tüm siyasi partilerin mülteci ve göçmen politika ve söylemlerinde dikkate değer 'U' dönüşleri ortaya çıkarmıştır.

38 Widfeldt, A. (2015). Tensions beneath the Surface: The Swedish Mainstream Parties and the Immigration Issue, Acta Politica, 50(4): 399-416.

39 Krzyżanowski, 2019.

40 Emilsson, 2018.

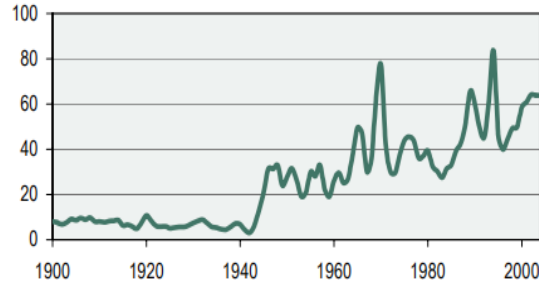
41 Dahlström, C. and Esaiasson, P. (2013). The Immigration Issue and Anti-immigrant Party Success in Sweden 1970-2006: A Deviant Case Analysis, Party Politics, 19(2): 343-364.

42 Dahlström ve Esaiasson, 2013.

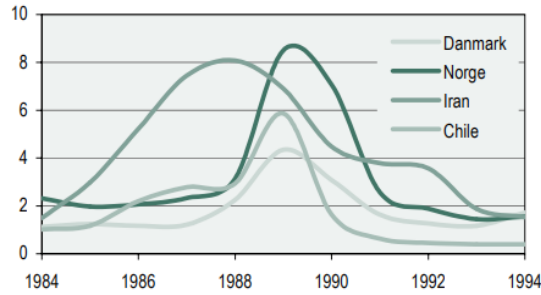
43 Wodak, R. (2015). The Politics of Fear: What Right-wing Populist Discourses Mean, London, Sage.

44 Wodak, 2015.

45 Ayrıntı için bkz. OECD (2016). Working Together: Skills and Labour Market Integration of Immigrants and their Children in Sweden, Paris, OECD Publishing.

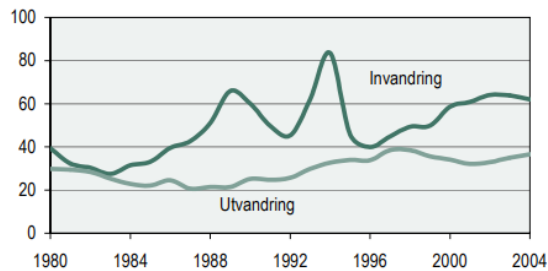
Şekil 1: İsveç'te 1900-2000 Yılları Arasında Mültecilerin Yüzdeler Oranları

Kaynak: Statistics Sweden (2005). Tillsammans-integration i svenska samhället (Together-Integration into Swedish Society).

Şekil 2: İsveç'te 1984-1994 Yılları Arasında Kabul Edilen Mülteci Oranları ve Geldikleri Ülkeler

■ Danmark-Danimarka/ ■ Norge-Norveç/ ■ Iran-İran/ ■ Chile-Şili

Kaynak: Statistics Sweden (2005). Tillsammans-integration i svenska samhället (Together-Integration into Swedish Society).

Şekil 3: 1980-2004 Yılları Arasında İsveç'te Sığınan ve İsveç'ten Göç Edenlerin Yüzdeler Oranları

Invandring-İsveç'te sığınan/ Utvandring-İsveç'ten göç eden

Kaynak: Statistics Sweden (2005). Tillsammans-integration i svenska samhället (Together-Integration into Swedish Society).

3. İsveç'te 2015 Mülteci Krizi

İsveç Göçmenlik Ofisi (Migrationsverket) verilerine göre (Detaylı bilgi için bkz. Tablo 1) 2015 yılında – çoğunluğu Suriyeli olmak üzere – toplamda 162 bin 877 kişi mülteci başvurusu yapmış ve bunların 114 bin 728'i kabul edilmiştir.⁴⁶ Öyle ki, İsveç'e 2015'in ilk yarısında hemen her ay 4 bin-5 bin arasında mülteci başvurusu olurken, aynı yılın Eylül ayında 24 bin, Ekim'de 40 bin mülteci başvurusu yapılmıştır.⁴⁷ Böylece İsveç, o dönemde diğer Avrupa Birliği ülkelerine kıyasla mülteci başvurusunun 6 kat fazla olduğu bir ülke olmuştur.⁴⁸ Böylesi bir mülteci yoğunluğu karşısında ortaya konan ilk siyasi reaksiyon, bu düzensiz mülteci akımlarını azaltacak önlemlerin geliştirilmesi olmuştur.⁴⁹ Bu bağlamda atılan ilk adım, siyasi partiler tarafından imzalanmış 2015 Ekim Anlaşması (October Agreement 2015) olmuştur. 2015 Ekim ayında yapılan bu anlaşmaya, Sosyal Demokrat Parti, Yeşil Parti, Muhafazakar Parti, Liberal Parti, Merkez Parti ve Hıristiyan Demokrat Parti imza atmış,⁵⁰ Sol Parti katılmamış, aşırı sağcı İsveç Demokratları Partisi ise davet edilmemiştir.⁵¹

Siyasi partilerin çoğunluğu tarafından imzalanan Ekim Anlaşması, mülteci kabulünün daraltılmasına ilişkin 21 önleyici maddeden oluşmuştur.⁵² Söz konusu 21 maddelik önlem, özetle; mülteci başvuru ve kabulünün daha düzenli ve kontrollü yürütülmesi, daha hızlı ve etkin süreçlerin yerleştirilmesi ve bu süreçte artan mülteci başvuruları ve harcamaların düşürülmesi, başvuruda bulunan mültecilere kısa süreli geçici oturma verilmesi gibi hususları içermiştir.⁵³ Ekim Anlaşması'nın hemen ardından Kasım Anlaşması 2015 (November Agreement 2015) imzalanmıştır. Yine aynı tarafların imzaladığı bu anlaşmayla daha sıkı önlemler alınmış ve İsveç'e yönelen mülteci akınının büyük oranda sınırlandırılması amaçlanmıştır. Bu anlaşma ile kitleler halinde ülkeye gelen mültecilerin gelecekleri hakkında karara varılincaya kadar Malmö kentinde hazırlanan geçici kamplarda tutulması, sınır kontrollerinin sıklaştırılması, mülteci başvurusuna aylık kotalar getirilmesi karara bağlanmıştır.⁵⁴ 12 Kasım 2015'te imzalan bu anlaşma, mülteci krizinin İsveç'te ne denli büyük bir panik havası yarattığının da başlıca kanıtıdır.

46 Migrationsverket [İsveç Göçmenlik Ofisi (Swedish Migration Agency) (2016). Verksamhets and utgiftsprognos April 2016 [Operation and Expenditure Forecast April 2016], (Dnr 1.1.3-2016-18258), Norrköping, Erişim adresi: <http://www.migrationsverket.se/download/18.2d998ffc151ac3871598f92/146.175.0863230/Migrationsverkets+prognos+april+2016.pdf>

47 Ayrıntı için bkz. Migrationsverket, 2016; Statistics Sweden, 2016.

48 Eurostat (2016). Asylum in the EU Member States (44/2016), Erişim adresi: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7921609/3-16032017-BP-EN.pdf/e5fa98bb-5d9d-4297-9168-d07c67d1c9e1>

49 Emilsson, H. (2018). Continuity or Change? The Refugee Crisis and the End of Swedish Exceptionalism, Malmö Institute for Studies of Migration, Diversity and Welfare (MIM) Working Papers Series No 18:3, Malmö, Malmö University.

50 Swedish Government (2015c). Insatser med anledning av flyktingkrisen [Measures Due to the Refugee Crisis], Erişim adresi: <http://www.regeringen.se/4aa54c/contentassets/6519e46a9780457f8f90e64afed1b04/overkommelsen-insatser-med-anledning-avflyktingkrisen.pdf>

51 Emilsson, 2018.

52 Ayrıntı için bkz. Swedish Government, 2015c.

53 Ayrıntı için bkz. Swedish Government, 2015c; 2015a.

54 Ayrıntı için bkz. Swedish Government, 2015a.

2015 mülteci krizi, mülteci başvuru ve karar süreçlerini hem daha maliyetli hem de daha uzun hale getirmiştir. Bu krizden önce en fazla üç ay içinde sonuçlanan mülteci başvuru ve karar süreçleri, ortalama bir yıla çıkmıştır.⁵⁵ Bunun yanında, 2015 yılında hemen her ay artan ve 2016 yılının ilk çeyreğinde 173 bin kişiye ulaşan mülteci sayısı, İsveç göçmenlik ofisi sisteminin çökmesine neden olmuştur.⁵⁶ Öyle ki 2016 Nisan ayında bile herhangi bir yere yerleştirelemeyen mülteci sayısı 13 bin olarak kayıtlara geçmiştir.⁵⁷

İsveç göçmenlik ofisinin maliyetleri önceki yıllara göre belirgin bir artış göstermiştir.⁵⁸ Öyle ki 2006-2011 yılları arasında mülteci ve entegrasyon politikalarının uygulanması için yıllık 10 milyar SEK (İsveç Kronu) olarak belirlenen bütçe, 2016'da 5 kat artırılarak 50 milyar SEK'e ulaşmıştır.⁵⁹ Ayrıca, mültecilere ilişkin konut, sağlık ve ekonomik meseleler de 2015 kriziyle birlikte alarm vermiştir. Nitekim hali hazırda konut sorunu olan İsveç'in, ani mülteci akışıyla konut politikası derin bir durgunluk sürecine girmiştir.⁶⁰ Konut sorununa benzer şekilde, mültecilere iş imkanları yaratılması da büyük bir mesele haline dönüşmüştür. Örneğin, 2010 yılında azami 16 bin mültecinin istihdamına ilişkin politikalar geliştirilmişken, 2016 yılında bu sayı 55 bine çıkmıştır.⁶¹ Böylesi kalabalık bir kitle karşısında sosyal ve ekonomik kapasitesi yetersiz kalan İsveç, bu alanlarda büyük sorunlarla karşılaşmıştır. Bu sorunlar sınır kontrollerini arttırmak, daha az mülteci kabul etmek ve İsveç'i mülteciler için daha az çekici hale getirecek kısıtlayıcı önlemler almakla aşılacak istenmiştir.⁶²

Tablo 1: 2011-2018 Yılları Arasında İsveç'e Kabul Edilen Mülteci Sayıları

Cinsiyet	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Erkek	27745	34763	54817	114728	17352	15635	12929
Kadın	16142	19496	26484	48149	11587	10031	8573

Kaynak: Migrationsverket, 2019.

55 Ayrıntı için bkz. Migrationsverket, 2016.

56 Ayrıntı için bkz. Migrationsverket, 2016.

57 Ayrıntı için bkz. Swedish Government, 2015b; Migrationsverket, 2016.

58 Ayrıntı için bkz. Swedish Government, 2015c.

59 Ayrıntı için bkz. National Board of Housing, Building and Planning (2015). Boendesituationen för nyanlända Rapport 2015: 40 [Housing Situation for the Newly Arrived Report 2015: 40], Erişim adresi: http://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2015/boende_situationen-for-nyanlanda.pdf; Migrationsverket, 2016.

60 National Board of Housing, Building and Planning, 2015.

61 Swedish Employment Service (2016). Prognos för utbetalningar 2016–2020 [Expenditure prognosis 2016–2020] (AF2016/210014), Erişim adresi: <http://www.arbetsformedlingen.se/download/18.209df489152dfb2317f49cbb/145.586.9444365/Prognos+f%C3%B6r+utbetalningar+2016-2020%2C+201602.pdf>

62 Wodak, 2015.

4. 2015 Mülteci Krizinin Siyasi Partilerin Mülteci Politika ve Söylemlerine Etkileri ve Yansımaları

4.1 Merkez-Sol Partilerin Politika ve Söylemleri

İsveç parlamentosunda (Riksdag) çoğunluğu oluşturan Sosyal Demokrat Parti, 2013 parti programı ve 2014 genel seçim kampanyasında, 1988 yılında imzalanan, sınır kontrollerini ve mültecilerin İsveç'e ulaşımını sıkı kurallara bağlayan Yabancılar Yasası'na ters düşmeyecek şekilde, mülteci politikasında açıklık ve eşitlik ilkesinin sürdürülmesinden yana tavır takınmıştır.⁶³ Benzer tavrı 2014-2018 döneminde sosyal demokratlarla ortaklık geliştiren Yeşil Parti'si de göstermiştir. Her iki partinin bu yıllardaki tutumu üç önemli noktaya dayandırılmıştır. Bunlardan ilki, Avrupa Birliği üyeliğinin getirdiği yükümlülükler, ikincisi korunmaya muhtaç mültecilerin sorumluluğunun paylaşılması, üçüncüsü ise İsveç'in uluslararası alanda takdir toplayan hoşgörülü, eşitlikçi ve açık mülteci politikalarını bazı sınırlamalara rağmen sürdürme isteğidir.⁶⁴ Nitekim, bu dönemde iki partinin ortaklığı, mültecilere 12 aylık olarak verilen geçici oturma iznini 13 aya uzatan düzenlemenin önünü açmıştır.⁶⁵ Dönemin Sosyal Demokrat Partili Başbakanı Stefan Löfvén, 2014 yılında bir televizyon programında partisinin mülteci politikasını şöyle ifade etmiştir; “Biz korunmaya muhtaç mültecilere karşı burada açık bir kapı olduğunu garanti etmeliyiz... Mültecilerin suratlarına kapıları bütünüyle kapatamayız... Cömert ve hoşgörülü olmaya devam etmeliyiz... Ancak bu demek değildir ki ülkemizin güvenliği ve geleceği için gerekli önlemleri almayacağız...”⁶⁶

Sosyal Demokrat Parti'nin açık mülteci politikasına tam destek veren Yeşil Parti ile daha sonra bu ortaklığa katılan Sol Parti de, İsveç'in bireylerin sığınma talebine insani ve hoşgörülü cevaplar üretmeye devam etmesinin önemli olduğunu vurgulamışlardır.⁶⁷

Ancak buna rağmen, 2015 mülteci krizi sonrası ilk olarak harekete geçen parti Sosyal Demokrat Parti olmuştur. Bu dönemde mülteci akını kesmek için İsveç sınırlarını geçici süre kapatma ve sınır kontrollerini yoğunlaştırma hamlesi yapan sosyal demokratlara, ortağı Yeşil Parti ve diğer merkez-sağ partilerden de tam destek gelmiştir. Diğer önemli bir hamle ise, Sosyal Demokrat Parti'nin 2017 parti kurultayında, mülteci sayısını azaltmaya yönelik önlemlerin geliştirilmesi için diğer partilerle işbirliği kurma girişimi olmuştur; “İsveç her zaman mültecilere kapısını açık tutan, hoşgörülü bir ülke olmuştur... Her zaman bireylerin demokratik haklarını savunmuş, eşitlikten ödün vermemiştir... Ancak, İsveç sınırsız ve kontrolsüz biçimde limitsiz sayıda mülteci kabul edemez...”⁶⁸ Anılan partinin konuyla ilgili bir diğer söylemi ise şu şekildedir; “Biz İsveç'in geleceğini ve zenginliğini inşa etmiş bir parti olarak hiçbir zaman ülkemizi ve toplumumuzu

63 Emilsson, 2018.

64 Emilsson, 2018.

65 Widfeldt, 2015.

66 Utfrågningen (2014). Stefan Löfvén in the TV interview programme Utfrågningen, 31 August 2014.

67 Ayrıntı için bkz. The Left Party (2014). Vänsterpartiets valplattform för riksdagsvalet 2014; The Green Party (2014). Valmanifest 2014.

68 Ayrıntı için bkz. The Social Democratic Party (2017). Security in a new era.

*tehlikeye atacak adımlar atmadık... Bu krizi de ülkemizi ve vatandaşlarımızı tehlikeye atmadan çözeceğiz... Mülteci meselesine ilişkin bugüne kadar yürüttüğümüz geçici önlemlerin ötesinde kalıcı tedbirler geliştirme çabası içindeyiz...”*⁶⁹

Nitekim 2017 yılı parti kurultayında önceki söylemlerinden farklı bir açığa kayan sosyal demokratların, sadece mültecilere ilişkin söylemlerinde değil, politikalarında da belirgin bir ‘U’ dönüşü yaptıkları görülmüştür. Bunun en belirgin örneklerinden biri, Sosyal Demokrat Parti’nin mülteci akışını azaltacak ve kabul edilen mültecilerin sosyal ve ekonomik haklarını kısıtlayacak düzenlemelere imza atmasıdır.⁷⁰ Nitekim sosyal demokratlar, önceki yıllarda sınır kontrolleri ve mülteci başvurularını azaltmaya ilişkin tedbir niteliğindeki düzenlemelere onay vermiş; ancak, İsveç’e gelen mültecilerin sosyal devlet olanaklarından ve devletin sağladığı diğer haklardan eşit biçimde yararlanmasından ödün vermemişlerdir. Bununla birlikte, her ne kadar partinin ileri gelenleri bu tavır değişimini, İsveç’in mülteciler için daha az cazip bir ülke haline getirilmesinde elzem olarak gördüklerini açıklamış olsalar da, bu U dönüşü parti içinde görüş ayrılıklarına neden olmuştur.⁷¹ Keza bazı Sosyal Demokrat Partililer, partinin mültecilere ilişkin açıklık, eşitlik, hoşgörü temelli geleneksel politikasının dışına çıkılmaması gerektiğine vurgu yapmışlardır.⁷² Ancak sosyal demokratlar, Yeşil Parti ve diğer merkez-sağ partiler toplumsal örgütlerden gördükleri desteğin de etkisiyle daha muhafazakar mülteci politikalarına yönelmişlerdir.

4.2 Merkez-Sağ Partilerin Politika ve Söylemleri

2006-2014 yılları arasında ortaklık geliştiren Muhafazakar Parti, Liberal Parti, Merkez Parti ve Hıristiyan Demokratlar gibi merkez-sağ partilerin, yabancılarla ilgili 1988’de yapılan yasaya bağlı kalınarak, kontrollü mülteci alımını teşvik eden düzenlemelerin dışına çıkmamak şartıyla, mevcut mülteci politikalarının sürdürülmesine yönelik büyük itirazları olmamıştır; *“Birçok mülteci sığınmak ve yaşamak için bizim ülkemizi tercih ediyor... Biz, İsveç’in bütünüyle yasal ve yönetsel sınırlamaları çiğnemededen mülteci politikasına devam etmesinden yanayız... Böylece mültecilere İsveç’in kapılarını tamamen kapatmak yerine, insancıl mülteci politikalarını takip etmiş oluruz...”*⁷³

Muhafazakar Parti 2011 yılı parti programında İsveç’in açık mülteci politikasından vazgeçilmemesine vurgu yaparak, kontrollü ve iç güvenliği tehdit etmeyen mülteci kabulüne yer verirken,⁷⁴ 2013 yılında, mülteci başvuru şartlarının mülteci sayısını düşürecek yönde yeniden gözden geçirilmesini içeren yasa teklifini meclise sunmuştur.⁷⁵ Merkez Parti ve Liberal Parti ülkenin geleceğini riske atmayacak şekilde, açık mülteci politikasının benimsenmesini

69 The Social Democrat Party, 2017.

70 Krzyżanowski, 2019.

71 Emilsson, 2018.

72 Krzyżanowski, 2019.

73 Enyedi, Z. and Deegan-Krause, K. (2010). Introduction: The Structure of Political Competition in Western Europe, *West European Politics*, 33(3): 415-418.

74 Ayrıntı için bkz. The Moderate Party (2011). *Ansvar för hela Sverige*, Idéprogram.

75 Enyedi and Deegan-Krause, 2010.

savunmuş; öyle ki Merkez Parti, 2013 parti programında, sınırların açık olması, daha cömert ve insani mülteci politikalarının benimsenmesi için mücadele ettiklerini belirtmiştir.⁷⁶ Benzer mücadele anlayışını, Liberal Parti de kendi parti programına taşımıştır.⁷⁷

Bununla birlikte, 2015 yılında yaşanan mülteci krizinden sonra söz konusu merkez-sağ partilerin mültecilere yönelik tavır ve söylemlerinde dikkat çekici bir ‘U’ dönüşü yaşanmıştır. Merkez sağ partiler arasında en büyük dönüşüm Muhafazakar Parti’de yaşanmıştır. Muhafazakar Parti 2016 yılında mültecilerin geçici oturumlarına ilişkin hak ve süreleri daraltan ve kabul edilen mültecilerin aile birleşimini zorlaştıran yeni bir yasa teklifinde bulunmuştur.⁷⁸ Muhafazakar Parti ayrıca mülteci kabulü ve mültecilerin sosyal, ekonomik haklarını daraltan⁷⁹ önlemlerin alınması önerisi de getirmiştir.⁸⁰ Merkez-sağ parti ittifakının en büyük ortağı olan Muhafazakar Parti lideri Fredrik Reinfeldt, 2015 yılında bir televizyon programında partisinin mülteci krizi öncesindeki anlayışından ne denli uzaklaşmış olduğunu gösteren açıklamalar yapmıştır; *“Hepimizin hayatını derinden etkileyen bu mülteci krizi, bize İsveç’in bugüne kadar yanlış bir mülteci politikası yürüttüğünü göstermektedir... Bizce artık hepimiz açıklık, hoşgörü ve eşitlik anlayışını bir kez daha gözden geçirmeli ve biran evvel normal hayatlarımıza dönebileceğimiz önlemleri almaya çalışmalıyız...”*⁸¹

Muhafazakar Parti 2017 yılında mültecilerin sosyal devlet imkanlarına ulaşımını kısıtlayıcı önlemlerin alınmasını içeren yasa teklifini de parlamentoya sunmuştur. Dolayısıyla, Muhafazakar Parti’nin politika ve söylemlerinde açıkça görülebilecek bu dönüşüm diğer merkez-sağ partilerini de etkilemiştir.

Merkez-sağ ortaklığında yer alan Hıristiyan Demokratları Partisi, mülteci krizi öncesi İsveç’in mültecilere karşı Avrupa Birliği standartlarından ve insancıl koşullardan çok uzaklaşmadan önlemler alması gerektiğini savunmakla birlikte, mülteci krizi sonrası mülteci politikasını daha dar bir düzleme taşımıştır. Bu bağlamda Hıristiyan Demokratlar olası sahtekarlıkların önüne geçmek için 2016 yılında sığınma başvurusu yapan kişilerin tüm bilgilerinin tek bir merkezde toplanması, doğruluğunun değerlendirilmesi ve süreç sonuçlanıncaya kadar başvuranların belli bir yerde tutulmasına yönelik önlemlerin alınmasını önermişlerdir.⁸² Ayrıca mülteci krizinin İsveç’in huzur ve güvenliğini tehdit ettiğini ileri sürerek, sınırların kapatılmasını teklif etmiştir.⁸³

Merkez-sağ grubundaki Liberal Parti ise mülteci krizi öncesinde İsveç’in mülteci politikalarını Avrupa Birliği kriterleriyle aynı doğrultuda yürütmesinin önemli olduğunu, dolayısıyla

76 Ayrıntı için bkz. The Center Party (2013). En hållbar framtid: Våra idéer gör skillnad, Idéprogram.

77 Ayrıntı için bkz. The Liberal Party (2013). Frihet i globaliseringens tid, partiprogram.

78 Ayrıntı için bkz. The Moderate Party (2017). En långsiktigt hållbar migrationspolitik.

79 Örneğin belirli bir miktar banka hesabı ya da mal varlığı bulunmayanların başvuruda bulunamaması, herhangi bir Avrupa ülkesinde hiç bulunmamış olanların yada vasıfsız/egitimsiz olanların başvuru kriterleri dışında bırakılması gibi.

80 The Moderate Party, 2017.

81 Utfrågningen (2015). Fredrik Reinfeldt in the TV interview programme Utfrågningen, 21 August 2015.

82 Ayrıntı için bkz. The Christian Democrats Party (KD – Kristdemokraterna), (2016). Principprogram.

83 Ayrıntı için bkz. The Christian Democrats Party (KD – Kristdemokraterna), (2016). Principprogram.

hoşgörülü ve insani değerlerden uzaklaşmaması gerektiğini benimsemiştir.⁸⁴ Bununla birlikte, 2016 yılında mültecilere sağlanan geçici oturma izninin daraltılmasını önermiştir.⁸⁵ Merkez Parti ise, İsveç'in mülteci politikasının öngörülenden çok daha maliyetli sonuçlar ortaya koyduğunun altını çizmiş ve harcamaları azaltmaya yardım edecek daha dengeli mülteci politikalarının geliştirilmesinin aciliyetine dikkat çekmiştir.⁸⁶ Ayrıca, her iki parti de mülteci alımını azaltacak önlemlerin alınmasının önemli olduğunu belirtmişlerdir; *“Biz, sığınmacıların insani haklarının korunmasına değil, sığınmacıların İsveç'in tüm olanaklarını kullanmalarına karşıyız... İsveç için gittikçe daha maliyetli hale gelmeye başlayan bu politika revize edilmeli ve daha dengeli bir mülteci politikası benimsenmelidir... Bu bağlamda mültecilere sosyo-ekonomik hakların garanti edilmesi meselesi de gözden geçirilmelidir...”*⁸⁷

Mülteci krizi, 1989'da kurulan, ancak ilk kez 2010'da İsveç parlamentosuna girebilen göçmen ve mülteci karşıtı aşırı sağcı İsveç Demokratları Partisi'nin durumu hayli dikkat çekici bir konuma getirmiştir. İsveç Demokratları Partisi mülteci krizi sonrası, mülteci karşıtı söylemlerinin tonunu yükselterek, 2018 genel seçimlerinde İsveç'in en büyük üçüncü partisi haline gelmiştir. İsveç'te mülteciler konusunda son 15-20 yılda meydana gelen politik söylem ve politik tutum değişimlerinin en üst noktaya vardığı 2015 mülteci krizi İsveç Demokratlarının başarısını belirgin biçimde arttırmıştır. Bu durum diğer siyasi partilerin de mülteci ve sığınmacılara yönelik politika ve söylemleri üzerinde büyük bir baskı yaratmıştır.⁸⁸ Özellikle sosyal demokratların göçmen ve mülteci politikasını hedef alan söz konusu aşırı sağcı parti, mültecilere yönelik aşırı ayrımcı politika ve söylemleriyle toplumsal tahrik yaratarak, İsveç'in göçmen ve mülteci politikasına farklı bir yön verme çabasına girişmiştir; *“Bugün yaşadığımız şey İsveç'in 70 yıllık kötü mülteci politikalarının vahim bir sonucudur... Bırakin geçmişi, bugünden bile ders çıkaramayan, hala insani ve cömert politikalara devam etmeliyiz diyen siyasetçilerimiz ve siyasi partilerimiz var... Daha ne kadar bu saçmalıkları dinleyeceğiz... Biz, bir an önce sınır kapılarımızın İsveçli olmaya kapatılmasını istiyoruz...”*⁸⁹

5. Mülteci Krizi Sonrası Sağ Partilerin Yükselişi ve Mülteci Politikalarında İyimserliğin Sonu

İsveç'te Eylül 2018'de yapılan genel seçimlerde aşırı sağcı İsveç Demokratları Partisi bariz seçim başarısı gösteren bir parti olmuştur. Oy oranını %12,9'dan %17,5'e çıkarmıştır.⁹⁰ Tüm seçim propagandasını göçmen ve mülteci meselesi üzerine oturtan aşırı sağcı İsveç Demokratları Partisi, mültecileri İsveç'in geleceği ve güvenliği için büyük bir tehdit olarak göstermek üzerine

84 Enyedi and Deegan-Krause, 2010.

85 Ayrıntı için bkz. The Liberal Party (2016). Frihet i globaliseringens tid, partiprogram.

86 Ayrıntı için bkz. The Center Party (2016). En hållbar framtid: Våra idéer gör skillnad, Idéprogram.

87 The Center Party, 2016.

88 Triandafyllidou, A. (2018). A “Refugee Crisis” Unfolding: “Real” Events and their Interpretation in Media and Political Debates, *Journal of Immigrant and Refugee Studies*, 16(1-2): 198-216.

89 Ayrıntı için bkz. The Sweden Democrats Party (2016). Principprogram, partiprogram.

90 Ayrıntı için bkz. Statista (2018), Sweden 2018.

kampanya yürütmüşlerdir. Parti seçim kampanyasında mülteci meselesini şu şekilde ele almıştır; “Ülkemizin sokaklarında özgürce dolaşıp, ülkemizin sağladığı sosyal ve ekonomik haklardan fazlasıyla yararlanan bu savaş teröristleri, kontrolsüz mülteci alımının bir sonucudur... Bu durumun tahammül edilebilir bir tarafı kalmamıştır... Partimiz, bu sapkın gidişi derhal ortadan kaldırma çalışmalarına girişecek ve biz vatandaşlarımızın korku, endişe ve tedirginliklerini yok edeceğiz... Ülkemizin ve vatandaşlarımızın güvenliğini, mutluluğunu tehdit eden bu teröristleri geldikleri yere geri yollayacağız...”⁹¹

Ana-akım sağ partiler mülteci meselesinde aşırı sağcılar kadar sert seçim kampanyası yürütmemiş olsalar da, İsveç’in mülteci politikalarının kesin olarak değiştirilmesini savunmuşlardır. Söz konusu partiler 2015 mülteci krizinden sonra mevcut mülteci politikasının sınırlandırılmasına ilişkin sayısız yasa önerisi sunmuşlardır.⁹² Nitekim İsveç’in ikinci en büyük partisi ve merkez-sağın güçlü partilerinde olan Muhafazakar Parti, mültecilere ilişkin geçici oturum izinlerini düzenleyen yasanın daha fazla sınırlayıcı hüküm içermesini, daimi oturum izinlerini düzenleyen yasanın ise bütünüyle değiştirilmesini savunmuştur.⁹³ Bunun yanında, daimi oturum hakkının elde edilebilmesi için İsveççe bilme zorunluluğunun getirilmesinin de elzem olduğunu vurgulamıştır; “Partimiz, İsveç’in acilen çözmesi gereken sorunlarından birinin mülteci meselesi olduğunu düşünmektedir... Bu nedenle yeni dönemde (seçimlerden sonra) ilk olarak bu konuya el atmamız gerekecek... Özellikle mültecilere ilişkin geçici ve daimi oturum ve korumaya ilişkin yasal düzenlemelerin yeniden gözden geçirilmesi, hatta gerekli daraltmaların yapılması ülkemiz ve vatandaşlarımız için yerli yerinde bir adım olacaktır...”⁹⁴

Merkez Parti ve Hıristiyan Demokratlar gibi diğer merkez-sağ partiler seçim kampanyalarında mülteci meselesine ilişkin Muhafazakar Parti’nin yürüttüğü seçim kampanyasına çok yakın bir üslup kullanmakla birlikte meseleyi bir adım öteye götürerek, henüz daimi oturum almamış mültecilerin sınır dışı edilmesi yönünde tartışmalar başlatmışlardır.⁹⁵ Bu tartışmaların temel argümanını “entegrasyon sorunları” oluşturmuştur.⁹⁶ Örneğin Merkez Parti, mültecilerin İsveç’e entegre olamadıklarını iddia etmiş ve bu bağlamda mülteci yasalarının revize edilmesinin gerekli olduğunu savunmuştur; “Bizim geniş ölçekli entegrasyon problemleri yaratan mülteci politikamız yeniden şekillendirilmeli... Keza İsveç’in daha az sayıda ve daha kontrollü daimi oturumlu mülteci kabul edecek yasal düzenlemelere ihtiyacı vardır...”⁹⁷

Merkez-sağın ön plana çıkardığı “entegrasyon sorunu” meselesi, aşırı sağcı parti kadar açıkça ve doğrudan olmasa da dolaylı olarak mültecileri bir tür tehdit olarak göstermenin başka bir versiyonudur. Nitekim, merkez-sağ partiler tarafından sık sık gündeme getirilen entegrasyon sorunları, 2018 genel seçimlerinde sağ partilerin temel seçim argümanlarından biri haline

91 Ayrıntı için bkz. The Sweden Democrats Party (2018). Vi väljer välfärd, valmanifest.

92 Emilsson, 2018.

93 Emilsson, 2018.

94 Ayrıntı için bkz. The Moderate Party (2018). En långsiktigt hållbar migrationspolitik.

95 Triandafyllidou, 2018.

96 Emilsson, 2018.

97 Ayrıntı için bkz. The Center Party (2018). Ett modernt arbetarparti för hela Sverige, Handlingsprogram.

geldiği görülmektedir; “Bugün birçok İsveçli entegrasyon politikalarının başarısız sonuçlarını gözlemleyebilmektedir.. Hadi birlikte bakalım neler oldu; resmi kaynaklar yaklaşık olarak 50 bin kişinin illegal olarak İsveç’te kaldığını gösteriyor... Son yıllarda suç oranları İsveç tarihinde görülmemiş şekilde arttı! Sadece geçen yıl toplamda 32 kişinin öldüğü 320 vurulma vakası yaşadık... Dahası, bakın banliyölere! Oralarda sadece adam öldürme değil, hırsızlık, tecavüz, adam yaralama, gasp gibi suçlar da var... Görülüyor ki biz bu entegrasyon sorunlarını çözemedik!..”⁹⁸

Böylece sağ partilerin seçim söylemlerinin alt metninde, İsveç’e daha fazla mülteci kabul edilmesi durumunda benzer risk ve tehditlerin artarak devam edeceği vurgusu yer almıştır. Nitekim benzer söylemler aşırı sağcı İsveç Demokratları Partisi tarafından, İsveç’in başkenti Stockholm’ün mülteci ağırlıklı banliyölerinden Husby bölgesinde 2013 yılında çıkan kargaşa örnek gösterilerek yapılmıştır; “Biz, İsveç’te kalma sebebi ortadan kalkan mültecilerin İsveç’i terk etmesini istiyoruz... Hak ihlallerine izin vermeden, gereken adımları atacağız, vatandaşlarımızın kaygı ve endişeye kapılmasını istemiyoruz...”⁹⁹ Dolayısıyla aşırı sağ ve merkez-sağ partiler 2018 seçimleri sürecinde mülteci meselesini İsveç toplumunun gerek güvenliği gerek geleceğine yönelik en önemli tehdit olduğu algısını öne çıkarmış ve mülteci politikalarının radikal biçimde değiştirilmesinden yana bir tavır ortaya koymuşlardır.

Merkez-sol partiler ise, 2018 genel seçim sürecinde merkez sağ kadar ayrıştırıcı ve hedef gösterici biçimde olmasa da mülteci başvuru ve kabul sürecini kısıtlayacak yasal düzenlemeleri savunmuşlardır. Nitekim Sosyal Demokrat Parti seçim öncesi süreçte mülteci başvuru koşullarını kısıtlayan ve kabul edilen mültecilerin sosyal haklarını sınırlayan yasal düzenlemelere yürürlük kazandırmıştır. Dolayısıyla, sosyal demokratlar seçim sürecinde, mülteci krizi öncesi politika ve söylemlerinden oldukça farklı bir yöne kaymışlardır; “Biz mültecilerin bağlı olduğumuz Cenevre Sözleşmesi hükümleri doğrultusunda korunmasından yanayız... Fakat İsveç üstüne düşeni fazlasıyla yaptı... Diğer Avrupa Birliği ülkelerine göre çok sayıda mülteci kabul etti... Böylece hem Avrupa’ya hem de Cenevre Sözleşmesine karşı sorumluluklarını yerine getirdi... İsveç artık mülteci meselesinde başvuruları reddetme ve/veya yasal, yönetsel sınırlamalar getirme hakkına sahip olmalıdır...”¹⁰⁰

İsveç’te siyasi partilerin 2018 genel seçimlerinde mültecilere ilişkin politika ve söylemlerinin önceki yılların iyimserliğinden hayli uzakta olduğu görülmektedir. Bu durum İsveç’te mülteci politikalarının ne denli farklı bir noktaya taşındığını ortaya koyduğundan oldukça manidardır.

6. Sonuç

İsveç, uyguladığı eşitlikçi, açık ve hoşgörülü mülteci politikalarıyla diğer Avrupa ülkeleri arasında uzunca bir süre istisnai bir konumda yer almıştır. Mülteci politikalarıyla yalnızca Avrupa ülkelerine değil, dünyanın birçok ülkesine de örnek teşkil etmiştir. İsveç’in mültecilere ilişkin dikkat çeken

98 The Center Party, 2018.

99 Ayrıntı için bkz. Boréus, K. and Bergström, G. (2017). Analyzing Text and Discourse: Eight Approaches for the Social Sciences, London, Sage.

100 Ayrıntı için bkz. The Social Democratic Party (2018). Ett program för förändring.

başarısı sadece açık ve eşitlikçi mülteci politikalarına sahip olmasına değil, bu politikaların uzun süre sol ve sağ ideolojiye sahip partilerce – görüş ve işbirliği içerisinde – yürütülmüş olmasına dayandırılmıştır. Nitekim İsveç'te mülteci politikaları, 1980'lerin sonlarına kadar farklı ideolojilere sahip siyasi partilerin görece ortak tutumları ve işbirlikleriyle yürütülmüştür.

İsveç'te mültecilere ilişkin politikalar ilk olarak 1976'da yürürlük kazanan Yabancılar Yasası ile düzenlenmiştir. Bu yasada benimsenen açık ve eşitlikçi mülteci politikaları 1980'lerin sonlarına kadar siyasi partiler arasında derin fikir ayrılıkları oluşturmamıştır. Bu bağlamda söz konusu dönemde mevcut mülteci politikaları iyimser bir bakış açısıyla uygulanmaya devam etmiştir. Fakat 80'lerin sonunda ve daha belirgin biçimde 1990'larda siyasi ve ekonomik açıdan dünya dengelerinin değişmesi, savaşlar, ekonomik krizler vb. nedenlerle İsveç'te mülteci sayısı aşamalı olarak artış göstermiştir. Bu durum mülteci politikalarına ilişkin siyasi partiler arasındaki işbirliğini aşındırmaya başlamıştır. Partiler arasında çatışma ve fikir ayrılıkları yaratan bu durum, mülteci alımını azaltacak ve sınır kontrollerini arttıracak yeni yasal düzenlemelere yol açmıştır. Ülkede giderek belirginleşen parti gruplaşmaları yaratan bu gelişmeler, siyasi partilerin mültecilere yönelik politika ve söylemlerindeki iyimserliği ortadan kaldırmaya başlamıştır.

Muhafazakar Parti, Liberal Parti, Merkez Parti ve Hıristiyan Demokratlar gibi merkeze-sağ partilerin ortaya koydukları reaksiyon mülteci sayını azaltacak ve mülteci kabulünü sınırlandıracak yasal düzenlemeler geliştirmek yönünde olmuştur. Buna karşın Sosyal Demokrat Parti, Yeşil Parti ve Sol Parti gibi merkez-sol partiler, sınır kontrollerinin arttırılması ve mülteci sayısını azaltılmasına yönelik önlemlerin alınmasına ilişkin adımlar atmışlardır.

1995'te İsveç'in Avrupa Birliği üyeliği mevcut mülteci politikalarına yönelik ülke-içi tansiyonu bir miktar düşürse de 2000'lerde mülteci sayısı artışı ülke siyasetini karıştırmıştır. Nitekim ülkenin mülteci politikalarına ilişkin kısıtlayıcı tartışmalar mülteci meselesini iyimserlikten uzaklaştırmaya devam etmiştir.

Nitekim bu konuda İsveç'te siyasi partiler arasındaki en büyük kırılma 2015 yılında yaşanan ve ülkenin mülteci politikalarını büyük bir krize dönüştüren düzensiz mülteci akını olmuştur. Çoğunluğu Suriyeli mültecilerden oluşan kalabalık kitleler, İsveç'e sığınma başvurusu yapmıştır. Önceki yıllarla kıyaslandığında rekor sayıya ulaşan mülteci sayısı ülkede siyasi, sosyal ve ekonomik açıdan kriz yaratmıştır. Bu bağlamda 2015 krizi sonrası mülteci politika ve söylemlerini çoğunlukla mülteci karşıtlığına çeviren sağ ve sol ideolojiye sahip siyasi partiler, bu kez basit ölçekli sınır kontrolleri ve mülteci sayısını azaltmaya ilişkin önlemlerle sınırlı kalmamış, ülkenin mülteci politikalarını topyekün değiştirmeye girişmişlerdir. Bu dönemde mültecilere geçici koruma sağlama ve geçici oturma politikalarına ağırlık verilmiş, mültecilerin sosyal ve ekonomik haklarını sınırlayan, daimi oturma almalarını zorlaştıran yasal düzenlemeler yapılmıştır. Siyasi partilerin söylemlerine de yansıyan bu durum, en bariz biçimde partilerin Eylül 2018'de yapılan genel seçim öncesi kampanyalarında görülmüş ve İsveç'in mülteci politikalarına iyimserlikten uzak bir yön çizmiştir.

Kaynakça

- ABIRI, E. (2000). The Changing Praxis of “Generosity”: Swedish Refugee Policy during the 1990s. *Journal of Refugee Studies*, 13(1): 11-28.
- ANDERSSON, J. (2007). *Between Growth and Security. Swedish Social Democracy from a Strong Society to a Third Way*. Manchester, UK, Manchester University Press.
- BORÉUS, K. (2010). Including or Excluding Immigrants: The Impact of Right-Wing Populism in Denmark and Sweden, *Diversity, Inclusion and Citizenship in Scandinavia*, Derleyen: Bo Bengtsson, Per Strömblad ve Ann-Helén Bay, Newcastle, Cambridge Scholars Publishing, s. 127-158.
- BORÉUS, K., Bergström, G. (2017). *Analyzing Text and Discourse: Eight Approaches for the Social Sciences*, London, Sage.
- BOSWELL, C. (2003). *European Migration Policies in Flux: Changing Patterns of Inclusion and Exclusion*, Oxford, UK, Wiley-Blackwell.
- C [The Center Party], (2013). *En hållbar framtid: Våra idéer gör skillnad*, Idéprogram, Stockholm.
- C [The Center Party], (2016). *En hållbar framtid: Våra idéer gör skillnad*, Idéprogram, Stockholm.
- C [The Center Party], (2018). *Ett modernt arbetarparti för hela Sverige*, Handlingsprogram, Stockholm.
- DAHLSTRÖM, C., Esaiasson, P. (2013). The Immigration Issue and Anti-immigrant Party Success in Sweden 1970-2006: A Deviant Case Analysis, *Party Politics*, 19(2): 343-364.
- EGER, M.A. (2010). Even in Sweden: The Effect of Immigration on Support for Welfare State Spending, *European Sociological Review*, 26(2): 203-217.
- EMILSSON, H. (2018). *Continuity or Change? The Refugee Crisis and the End of Swedish Exceptionalism*, Malmö Institute for Studies of Migration, Diversity and Welfare (MIM) Working Papers Series No 18:3, Malmö, Malmö University.
- ENYEDI, Z., Deegan-Krause, K. (2010). Introduction: The Structure of Political Competition in Western Europe, *West European Politics*, 33(3): 415-418.
- EUROSTAT (2016). “Asylum in the EU Member States”, Yayın No: 44.
- FP [The Liberal Party], (2013). *Frihet i globaliseringens tid*, partiprogram, Stockholm.
- FP [The Liberal Party], (2016). *Frihet i globaliseringens tid*, partiprogram, Stockholm.
- GOUL, A.J. (2006). Immigration and the Legitimacy of the Scandinavian Welfare State: Some Preliminary Danish Findings, *AMID Working Paper Series 53/2006*, Ålborg, AMID.
- GREEN-PEDERSEN, C., Krogstrup, J. (2008). Immigration as a Political Issue in Denmark and Sweden, *European Journal of Political Research*, 47: 610-634.
- HINNFORS, J., Spehar, A., Bucken-Knapp, G. (2012). The Missing Factor: Why Social Democracy Can Lead to Restrictive Immigration Policy, *Journal of European Public Policy*, 19(4): 585-603.
- JOHANSSON, C. (2005). *Välkomna till Sverige?: Svenska migrationspolitiska diskurser under 1900 talets andra hälft [Welcome to Sweden: Swedish Migration Policy Discourses During the Second Half of the 20th century]*, Malmö, Bokbox Förlag.
- KD [The Christian Democrats Party], (2016). *Principprogram*, Stockholm.
- KRZYŻANOWSKI, M. (2019). *Language and Politics: Interdisciplinary Critical Discourse Analysis*, New York, NY, Routledge.
- LINDVALL, J., Rothstein, B. (2006). Sweden: The Fall of the Strong State, *Scandinavian Political Studies*, 29(1): 47-63.
- M [Moderate Party], (1996). *Idéprogram*, Stockholm.
- M [Moderate Party], (2011). *Ansvar för hela Sverige*, Idéprogram, Stockholm.

- M [Moderate Party], (2017). En långsiktigt hållbar migrationspolitik, Stockholm.
- M [Moderate Party], (2018). En långsiktigt hållbar migrationspolitik, Stockholm.
- MIGRATIONSVERKET [İsveç Göçmenlik Ofisi (Swedish Migration Agency)] (2016). “Verksamhets och utgiftsprognos [Operation and Expenditure Forecast]”, <http://www.migrationsverket.se/download/18.2d998ffc151ac3871598f92/146.175.0863230/Migrationsverkets+prognos+april+2016.pdf> (Erişim tarihi: 02.03.2019).
- MIGRATIONSVERKET [İsveç Göçmenlik Ofisi (Swedish Migration Agency)] (2019). Inkomna ansökningar om asyl [Applications for asylum received], <http://www.migrationsverket.se/english/about-the-migration-agency/facts-andstatistics/statistics.html> (Erişim tarihi: 10.05.2019).
- MP [The Green Party], (2014). Valmanifest 2014, Stockholm.
- NATIONAL BOARD of HOUSING, BUILDING AND PLANNING (Konut, Yapı ve Planlama Ulusal Kurulu), (2015). Boendesituationen för nyanlända Rapport, [Housing Situation for the Newly Arrived Report], <http://www.boverket.se/globalassets/publikationer/publikationer/dokument/2015/boendesituationen-for-nyanlanda.pdf> (Erişim tarihi: 04.02.2019).
- ODMARM, P. (2011). Political Parties and “The Immigration Issue”: Issue Ownership in Swedish Parliamentary Elections 1991-2010, *West European Politics*, 34(5): 1070-1091.
- OECD (2016). Working Together: Skills and Labour Market Integration of Immigrants and their Children in Sweden, Paris, OECD Publishing.
- ÖSTBERG, K., Andersson, J. (2013). Sveriges Historia: 1965-2012, Stockholm, Nohrstedt.
- RYDGREN, J. (2005). Is Extreme Right-wing Populism Contagious? Explaining the Emergence of a New Party Family, *European Journal of Political Research*, 44: 413-437.
- RYDGREN, J., Van der Meiden, S. (2016). Sweden, Now a Country like All the Others? The Radical Right and the End of Swedish Exceptionalism, Working Paper 25, Sociology Dept./Stockholm University, Stockholm, <http://www.jensrydgren.com/WP25.pdf> (Erişim tarihi: 23.04.2019).
- S [The Social Democratic Party], (2017). Security in a new era, Stockholm.
- S [The Social Democratic Party], (2018). Ett program för förändring, Stockholm.
- SCHIERUP, C.-U., Alund, A. (2011). The End of Swedish Exceptionalism?: Citizenship, Neoliberalism and the Politics of Exclusion. *Race and Class*, 53(1): 45-64.
- SCHUSTER, L. (2000). A Comparative Analysis of the Asylum Policy of Seven European Governments, *Journal of Refugee Studies*, 13(1): 118-132.
- SD [The Sweden Democrats Party], (2016). Principprogram, partiprogram, Stockholm.
- SD [The Sweden Democrats Party], (2018). Vi väljer välfärd, valmanifest, Stockholm.
- SWEDISH PARLIAMENT [İsveç Parlamentosu] (2005). Aliens Act (Yabancılar Yasası), Erişim adresi: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/utlanningslag-2005716_sfs-2005-716 (Erişim tarihi: 05.04.2019).
- SÖDERGRAN, L. (2000). Svensk invandrar-och integrationspolitik, Umeå, Umeå Universitet Sociologiska Institutionen.
- STATISTICS SWEDEN [İsveç İstatistik Kurumu (Sweden Statistics Agency)], (2005). Tillsammans-integration i svenska samhället (Together-Integration into Swedish Society), Rapport 15, Stockholm.
- STATISTICS SWEDEN [İsveç İstatistik Kurumu (Sweden Statistics Agency)] (2016). Integration-flyktingars flyttmönster i sverige [Integration-Internal migration among refugees in Sweden], Series: BE57-Integration-analyses, Integration: Rapport 10, Stockholm.
- STATISTA (2018). Sweden 2018, <https://www.statista.com/> (Erişim tarihi: 01.04.2019).

- SWEDISH EMPLOYMENT SERVICE [İsveç İş Bulma Kurumu], (2016). Prognos för utbetalningar 2016–2020 [Expenditure prognosis 2016–2020] (AF2016/210014), <http://www.arbetsformedlingen.se/download/18.209df489152dfb2317f49cbb/145.586.9444365/Prognos+f%C3%B6r+utbetalningar+2016-2020%2C+201602.pdf> (Erişim tarihi: 09.03.2019).
- SWEDISH GOVERNMENT [İsveç Hükümeti], (2015a). Regeringen beslutar att tillfälligt återinföra gränskontroll vid inre gräns [Government Decision to Temporarily Reinstate Internal Border Controls], <http://www.regeringen.se/artiklar/2015/11/regeringen-foreslaratgarder-for-att-skapa-andrum-for-svenskt-flyktingmottagande/> (Erişim tarihi: 15.04.2019).
- SWEDISH GOVERNMENT [İsveç Hükümeti], (2015b). Regeringen föreslår åtgärder för att skapa andrum för svenskt flyktingmottagande [The Government Decides on Measures for Creating Breathing Space for Swedish Refugee Reception] [Press release], <http://www.regeringen.se/artiklar/2015/11/regeringen-foreslaratgarder-for-att-skapa-andrum-for-svenskt-flykting-mottagande/> (Erişim tarihi: 15.04.2019).
- SWEDISH GOVERNMENT [İsveç Hükümeti], (2015c). Insatser med anledning av flyktingkrisen [Measures Due to the Refugee Crisis], <http://www.regeringen.se/4aa54c/contentassets/6519e46a9780457f8f90e64aefed1b04/overenskommelseninsatser-med-anledning-avflyktingkrisen.pdf> (Erişim tarihi: 15.04.2019).
- TRIANDAFYLLIDOU, A. (2018). A “Refugee Crisis” Unfolding: “Real” Events and their Interpretation in Media and Political Debates, *Journal of Immigrant and Refugee Studies*, 16(1-2): 198-216.
- UTFRAGNINGEN (Utfrågningen), (2014). Stefan Löfvén in the TV interview programme Utfrågningen, Stockholm.
- UTFRAGNINGEN (Utfrågningen), (2015). Fredrik Reinfeldt in the TV interview programme Utfrågningen, Stockholm.
- V [The Left Party], (2014). Vänsterpartiets valplattform för riksdagsvalet. Stockholm.
- WIDFELDT, A. (2015). Tensions beneath the Surface: The Swedish Mainstream Parties and the Immigration Issue, *Acta Politica*, 50(4): 399-416.
- WODAK, R. (2015). *The Politics of Fear: What Right-wing Populist Discourses Mean*, London, Sage.

Extended Abstract

Sweden is known in the international arena for decades as a fair state, which had been applying tolerant, equitable and open policies regarding migrant policies. Although being a small and less-populated country, Sweden, as being a developed and welfare state, had accepted into the country great numbers of immigrants and refugees from various countries and geografies due to providing them equitable rights like everybody in the country through adopted-for-decades generous and humane migrant politics. Due to this cyrtal-clear fact, Sweden had been a migrant-taking country more than a migrant-sending one since the years of 1950-1960s. In this vein, nearly 20% of the Sweden's population today is aliens and foreigners as rooted from being – once – a immigrant, refugee or asylum seeker. That is why, Sweden has a good reputation today in the Europe as being a really-multi cultural state and accepting migrants in the highest numbers compared in ratio to her own among the European states of the present times.

Following the two World-Wars, like other European states, Sweden as well had focused into economic development, and sustainable progress in all fields of the society, including mainly heavy-industry and techonology. To this end, Sweden has tempted many migrants to the country with attractive rights and opportunities to create the labor force needed by the industry. During this period, workers migrants were given the same rights and responsibilities as Swedish citizens; thus, possible problems related to the integration of migrants were eliminated.

In addition to its neutrality in world wars, Sweden has developed its industry through labor migrants and has started to prosper; in this vein, Sweden has based its immigration policy, including refugee migrants, on openness, equality and tolerance. With the habit of not relying on an authoritarian and colonial past, Sweden was able to continue the open, tolerant and egalitarian refugee immigration policy agreed by almost all political parties until the 1980s without widespread domestic debate and objections. However, this open and tolerant policy towards immigrants in Sweden, with the mass influx of asylum seekers /refugees from the Balkan countries, other European countries (such as Finland, Poland) and the Middle East in the late 1980s, especially in the early 1990s, increased almost every year. To this end, that interesting developments in the matter of immigration into the continent Europe and particularly attractive Sweden, has begun to transform into a structure with increased tone of debate and disagreement among political parties. This boring situation among the political parties of Sweden has been attempted to be remedied in the country by the introduction of a new Aliens Act in 1988, the first of which was introduced in 1976 in the Aliens Act [Utlänningslag], which now introduces regulations aimed at restricting and restricting refugee application and admission.

After Sweden's accession to the European Union in 1995, limited and controlled refugee policies continued in the country until 2014, despite these new groupings and disagreements among political parties regarding immigrants and refugees. Nevertheless, the intense and mass influx of irregular refugee flows, which started in the first quarter of 2015 and reached a record number of 80,000 people in October and November and 170,000 at the end of the year because of the refugees

and asylum seekers that escaped the civil war in Syria, eventually turned into a serious refugee crisis in Sweden. In response to this intense refugee application, the Swedish Migration Agency (Migrationsverket) system has been locked up and political parties have taken immediate action. The political parties that signed the October-November 2015 Agreements aimed to reduce the application of refugees, expand border controls, make Sweden less attractive to refugees and put refugee admission into controlled processes. The political and social dissatisfaction following the refugee crisis in 2015 and its effects in 2016 was reflected in the political parties' refugee migrant policies and discourses.

Since the early 2000s, immigration opposition, which has been felt more intensely in the center-right parties, has increased even more after 2015, and has taken the center-left segments under its influence and control. As a matter of fact, the political parties with right and left ideologies that have turned their immigration policies and rhetoric into anti-immigration after the 2015 crisis have not been limited to simple scale border controls and measures to reduce the number of refugees, but have started to change the traditional open, tolerant and egalitarian immigration policy of the country. During this period, the policy of providing temporary protection and temporary residence to refugees was emphasized and legal arrangements were made to limit the social and economic rights of the refugees and make it difficult for them to take permanent residence. This was also reflected in the discourse of political parties, which was most clearly seen in the general election campaigns of the parties in September 2018, revealing that Sweden's traditional open, tolerant and egalitarian immigration policies, which have been going on for decades, have changed negatively and even almost completely.

As extensively analysed in the study, after the refugee crisis, the political parties who have polarized the refugee migrant issue have made significant U-turns in their policies and discourses. Therefore, it is likely to recount that the refugee-immigration issue, which has become one of the biggest problems of Sweden today, also distances Sweden from the tolerant, open and egalitarian immigration policies of the past. This study has problematized the change in political parties' refugee immigration policies and rhetoric in Sweden and its implications for Sweden's refugee immigration policies. In this respect, firstly, the historical background of refugee immigration policies in Sweden has been discussed, then the change in the politics and discourse of political parties and U-turn have been tried to be revealed.